

ע"ב דקות

א. שולחן ערוך אורח חיים הלכות בציעת הפת, סעודה, וברכת המזון סימן קפד סעיף ה
עד אימתי יכול לברך? עד שיתעכל המזון שבמעיו. וכמה שיעורו? כל זמן שאינו רעב מחמת אותה אכילה. ומשעה שהתחיל להיות רעב, אף על פי שלא נתעכל עדיין לגמרי, כנתעכל לגמרי ליה; וכן נמי לענין אכילת פירות ושתיית יין, אם אינו רעב ולא צמא ותאב לאותם פירות, יברך, אם אינו יודע לשער אם נתעכלו.

ב. משנה ברורה סימן קפד ס"ק יז
כל זמן שאינו רעב - דלאח"כ כבר בטל אותה האכילה והפסיד בהמ"ז. ואם רוצה לאכול עתה מחדש דעת המ"א שיחזור ויברך המוציא אפילו לא הסיח דעתו עדיין דכיון שנתעכל המזון הפסיד גם ברכה הראשונה אבל הרבה אחרונים פליגי עליה וסברי דברכה הראשונה לא הפסיד כל שלא הסיח דעתו בינתיים:

תפילה במבואות מטונפות: מבוא

ג. דברים (פרשת כי תצא) פרק כג פסוק יג - טו

(יג) וְיָדָהּ (מקום) תִּהְיֶה לְךָ מְחֻיָּן לְמַחְנֶה, וְיִצְאָתָּה שָׁמָּה חוּץ (דרך א' למנוע בעיה):
(יד) וְיִתְּדָהּ תִּהְיֶה לְךָ עַל אֲזוּזָה (=על ידך) וְהָיָה בְּשִׁבְתְּךָ חוּץ, וְחִפְּרָתָה בָּהּ, וְשִׁבְתָּ וְכִסִּיתָ אֶת צְאֲתָהּ (דרך ב' למנוע בעיה):
(טו) כִּי ד' אֱלֹהֶיךָ מִתְּהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחְנֶה... וְהָיָה מַחְנֶה קְדוֹשׁ (אז תלוי במחנה), וְלֹא יִרְאֶה בְּךָ עֲרֹנֹת דָּבָר (אז תלוי בראייה)...

ד. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כד עמוד ב

היה מהלך במבואות המטונפות לא יקרא קריאת שמע, ולא עוד אלא שאם היה קורא ובא פוסק. לא פסק מאי? אמר רבי מיאשה בר בריה דרבי יהושע בן לוי עליו הכתוב (יחזקאל כ:כה) אומר "וגם אני נתתי להם חקים לא טובים ומשפטים לא יחיו [בהם]". רב אסי אמר (ישעיה ה:יח) "הוי מושכי העון בחבלי השוא". רב אדא בר אהבה אמר מהכא (במדבר טו:לא) "כי דבר ד' בזה". ואם פסק מה שכרו? אמר רבי אבהו עליו הכתוב (דברים לב:מז) אומר "ובדבר הזה תאריכו ימים."
רש"י: בחבלי השוא - בחבלים שאינם חזקים, אלא נוחין להנתק הן מושכין העון על עצמם, אף זה על ידי דבור בעלמא הוא נענש.
רש"י: ובדבר הזה - בשביל דבור זה שנזהרתם עליו, תאריכו ימים.

ה. באור הלכה סימן עו סעיף ה ד"ה * צריך לחזור

עיינן בפמ"ג בסי' ע"ט במ"ז ובנשמת אדם שמסתפקים אם הוא מדאורייתא או דרבנן, ולבסוף דבריהם מצדדים שהוא רק מדרבנן, דמדאורייתא בדיעבד יצא בזה. ואעפ"כ לכו"ע אם הוא במקום המטונף אף שאי אפשר לו לצאת משם [כגון שהוא חבוש בבית האסורין וכיוצא בזה] לכתחילה מוטב לו שלא יתפלל כלל דעובר בזה על איסור דאורייתא:

ו. משנה ברורה סימן סב ס"ק ט

ואם המקום ההוא מטונף לגמרי לא יהרהר נוסח קריאת שמע או הברכה, רק יחשוב בלבו שמחוייב ואינו יכול לקיים ויצטער על זה וד' יראה ללבב ליתן לו שכר המחשבה כיון שהוא אנוס.

ז. משנה ברורה סימן עו ס"ק ב

דע דבכל ההלכות אלו עד סי' פ"ח וכן לענין איסור ערוה הנ"ל כ"מ שנזכר הדין לענין ק"ש, בין לענין היתר בין לענין איסור, הוא לאו דוקא ק"ש דה"ה תורה ותפלה וכל עניני הקדושה, ובין שאומרם בלשון קודש ובין בלשון חול:

מן הגמרא

ח. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כה עמוד א

אתמר: צואה על בשרו, או ידו מונחת בבית הכסא, רב הונא אמר מותר לקרות קריאת שמע, רב חסדא אמר אסור לקרות קריאת שמע. אמר רבא מאי טעמא דרב הונא? דכתיב "כל הנשמה תהלל קה." ורב חסדא אמר אסור לקרות קריאת שמע. מאי טעמא דרב חסדא? דכתיב "כל עצמותי תאמרנה ד' מי כמוך."

ט. רא"ש מסכת ברכות פרק ג סימן נא

אמר רבא צואה בעששית מותר לקרות ק"ש כנגדה. ערוה בעששית אסור לקרות ק"ש כנגדה. מ"ט? התם "והיה מחניך קדוש" אמר רחמנא והא איכא. והכא כתיב "לא יראה בך ערות דבר" והא קא חזייה.

י. **חדושי הרשב"א מסכת ברכות דף כה עמוד א**
מדערכינהו רחמנא וכתבינהו אתרויהו קאמר שלא יראה... בראייה כאן וכאן אסור.

יא. פסקי הלכה:

- צואה לאחוריו, צריך שלא תהא תוך ד' אמות
- צואה לפניו, צריך שלא תהא במלוא עיניו
- ההולך במבואות מטונפות אסור לו להתפלל
- מותר להתפלל כשיכול לראות צואה דרך זכוכית

יב. **משנה מסכת ברכות פרק ג משנה ה (כב):**
לא יתכסה לא במים הרעים ולא במי המשרה עד שיטיל לתוכן מים. וכמה ירחיק מהם ומן הצואה? ארבע אמות:

יג. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כו עמוד א

"כמה ירחיק מהן ומן הצואה? ארבע אמות." אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא: לא שנו אלא לאחוריו, אבל לפניו מרחיק מלא עיניו, וכן לתפלה.

יד. רא"ש מסכת ברכות פרק ג סימן מו

מרחיק כמלא עיניו, ואפילו בלילה אם היה במקום שיכול לראותה ביום צריך להרחיק, דאמרינן בירושלמי "רבי אילעי וחבריו הוו יתבין קמי פונדקי ברמשא, אמרין ליה מהו למימר מילי דאורייתא? אמר לון מכיון דאילו הוה יומא חזינן מה דקמן, ברם כדון אסירא." אבל כשהוא גבוה עשרה או נמוך עשרה אפי' כשהוא רואה אותה מותר, כיון דהוא מקום מיוחד לעצמו קרינן ביה "והיה מחניך קדוש." ולפי זה נראה דאם צואה לפני הפתח מותר לקרות בבית אפי' רואה אותה, אפי' בתוך ד' אמות, אם אין הריח מגיע אליו רשות אחרת היא דפתח כנעול דמי והוי ליה כצואה בעששית ומותר.

טו. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כד עמוד ב

אמר רב הונא אמר רבי יוחנן: היה מהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו וקורא קריאת שמע.

- אמר ליה רב חסדא: האלקים! אם אמרה לי רבי יוחנן בפומיה לא צייתנא ליה!
- איכא דאמרי: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יהושע בן לוי היה מהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו וקורא קריאת שמע.
- אמר ליה רב חסדא: האלקים! אם אמרה לי רבי יהושע בן לוי בפומיה לא צייתנא ליה.
- ומי אמר רב הונא הכי? והאמר רב הונא תלמיד חכם אסור לו לעמוד במקום הטונפות לפי שאי אפשר לו לעמוד בלי הרהור תורה! לא קשיא: כאן בעומד כאן במהלך...

טז. חדושי הרשב"א מסכת ברכות דף כה עמוד א

והיינו נמי טעמיה דרב הונא דלעיל דאמר במהלך במבואות המטונפות שמותר לקרות ק"ש, ואף על פי שהוא מהלך תוך ארבע אמותיה ואפילו רואה אותה, דלא חלק משום דלא הקפידה תורה אלא במחנה, וכל שהוא מהלך אין כאן מחנה לדעת רב הונא.

יז. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כה עמוד ב

אמר רבא: צואה בעששית מותר לקרות קריאת שמע כנגדה, ערוה בעששית אסור לקרות קריאת שמע כנגדה. צואה בעששית מותר לקרות קריאת שמע כנגדה דצואה בכסוי תליא מילתא והא מיכסיא. ערוה בעששית אסור לקרות קריאת שמע כנגדה "ולא יראה בך ערות דבר" אמר רחמנא והא קמיתחזיא:

יח. חדושי הרשב"א מסכת ברכות דף כה עמוד א

מדערכינהו רחמנא וכתבינהו אתרויהו [צואה וערוה] קאמר שלא יראה... אלא שגלה לך הכתוב שאין ההקפדה בראיית צואה אלא כשהיא מגולה, הא כל שהיא מכוסה שרי, דכתיב "ושבת וכסית את צאתך" והיינו צואה בעששית, דתרתיה בעינן [כדי לאסור], או "מחנהו" ונראית מגולה ואפי' לאחריים, או שלא במחנהו ונראית לו ממש, הא במכוסה ממנו ומכל אדם שרי ואפילו תוך ארבע אמותיו...